

De drachtarme periode overbruggen

Tekst Pieter van Manen, imker en eigenaar van kwekerij Happybeeplant

Voor onze bijen is er begin juni veel minder te halen. De koningin zet het leggen van eitjes een paar tonen lager. Als dit niet het geval is beginnen de volken broed te trekken omdat er gewoonweg te weinig voedsel binnen komt. In deze tijd kunnen wij dan ook onze volken gerust even broedloos maken om de varroamijten te bestrijden.

Wat te doen

Ook is het een mooie tijd om de koninginnen nog te vervangen. Dus het is niet alles kommer en kwel. Toch is het belangrijk om de koninginnen zo snel mogelijk weer aan de leg te hebben om een goede lindedracht binnen te halen. Denk hierbij aan de 40 dagen regel, de ontwikkeling van ei tot haalbij duurt ongeveer 40 dagen. De enorme groei van het broednest vanaf midden april levert dus pas tegen het einde van mei nieuwe haalbijen op. Ondertussen kunnen er in de eerste helft van mei dagelijks wel meer dan duizend jonge bijen geboren worden. Dit alles is van belang voor het binnen halen van de oogst aan nectar en stuifmeel.

De drachtarme periode kan variëren doordat er nog ergens een vuilboom of acacia staat te bloeien. Beide soorten bomen zijn gewoonlijk halverwege mei begonnen met de bloei. Het is dus belangrijk te weten wanneer er wat bloeit. Ga regelmatig in de buurt van de bijen kijken of er wat bloeit en om welke soorten het gaat. Zet dit desnoods in een agenda zodat je weet wanneer er honger is onder de bijen. Maak een bloeikalender. Is er geen dracht, dan kun je twee dingen doen. Of je brengt de bijen naar een voedselrijke plaats of je gaat zelf voor beplanting zorgen zodat ze te eten hebben. Een drachtplantencursussen volgen kan daarbij helpen.

Natuurlijk kunt u de tuin kunt aanpassen of vernieuwen om de (solitaire) bijen te helpen. Om een mooie tuin te kunnen maken is het ontwerp van groot belang. Voor iedereen is dat zeer persoonlijk en het is uw tuin. De een houdt van een strak ontwerp de ander van een natuurtuin zonder vaste lijnen. Het mooie is dat bijen en insecten in het algemeen zich niks van

Linde. Foto Tomko

onze voorkeuren aantrekken. Ze kijken alleen of er iets van hun gading tussen staat. Dus voor de insecten is alleen de beplanting van belang. Dan komen we bij het punt wat voor beplanting dan wel. Je kunt namelijk drachtplanten zaaien en planten. Het zaaien is vaak verreweg het goedkoopst. Vaste planten, bomen en struiken zijn een stuk duurder.

Zaaien

Bij zaaien maakt u een stukje grond goed vrij van de voorgaande beplanting omdat na het zaaien moeilijk te zien is welke planten er moeten komen en welke niet. Bedenk dat voor bijen onkruid niet bestaat. Daarna gaat u spitten of op een andere manier de grond goed los maken. Dan het zaad gelijkmatig uitstrooien en licht inharken. Hoop op een beetje vocht of ga een beetje beregen en dan gaat het groeien. Bedenk: er zijn heel veel

zaden die elkaar niet verdragen en onderling zorgen dat de andere zaden niet kunnen kiemen. Het is daarom het beste om de zaden pas te mengen als ze gezaaid worden.

Meestal beginnen de zaden na een dag of tien te kiemen en daarna duurt het een week of zes tot tien voordat de planten beginnen te bloeien. Dit is een goede manier om de dracht te verbeteren.

Een probleem is dat de meeste mengsels wel de zomer lang zullen doorbloeien, maar in oktober afsterven. Daarna word het voor veel mensen een lelijke rommel; voor de insecten echter een uitstekende overwinteringsplek. Als u de rommel weghaalt in de periode oktober-november tot maart worden ook de poppen, eieren en slapende insecten weggehaald. Als je de 'rommel' op een hoop legt composteert het. Composteert dit materi-

Gelaagde beplanting van planten, struiken en bomen. Foto Oversnap

aal of nog erger in de klike gedaan dan worden de daarin levende insecten gedood of afgevoerd. Hierdoor wordt het bestand aan insecten in uw tuin gedecimeerd. Het advies van mij is vaak: als u drachtplanten wilt zaaien, doe dat dan in de moestuin en laat de planten tot eind maart staan.

Planten, heesters en bomen

Door de juiste keuze van vast planten, heesters en bomen kan een jaar-rond bloeiende tuin worden gemaakt. Vooral met de zacht winters waarin de bijen bijna iedere maand vliegen is het ook van belang om winterbloeiers te hebben die stuifmeel en/of nectar geven.

Met het oog op wintersterfte van bijenvolken is het van belang om varroamijten goed te bestrijden voor de winterbijen worden geboren vanaf half september. Behandelen dus eind juli of begin augustus. Daarnaast is het van belang om in de herfst ook heel veel stuifmeel in de volken te hebben.

Stuifmeel zorgt voor gezonde en vitale bijen die goed door de winter komen. Over het algemeen geeft een boom meer voeding dan een vaste plant. Probeer dus ook de hoogte in uw tuin te benutten.

Wat de wijze van rangschikken van planten betreft kun u kiezen voor een vlakbeplanting, planten in groepen zetten en alles door elkaar planten tot een prairie-beplanting. Hoe u het ook doet, de insecten maken het niet uit. Honingbijen hebben meer aan grote vlakken omdat ze bloemvast zijn.

Het beste is om planten te kiezen die niet bespoten zijn. Deze zijn helaas niet overal verkrijgbaar. Bij het planten van een boom is het heel belangrijk dat de boom nooit dieper komt te staan dan dat hij tot dan gestaan heeft, liever een stukje hoger dan dieper. Als een boom te diep staat, gaat deze zeker dood; misschien niet direct maar wel na een paar jaar. Voor heesters geldt dit veel minder, die kunnen wel wat dieper geplant worden, maar er

zijn uitzonderingen op.

Vaste planten worden tegenwoordig vooral gekweekt van stekken die uit warme streken komen, zoals uit Afrika. Deze stekken zijn klein, hebben enorm veel energie en groeien binnen een paar maanden uit tot een verkoopbare plant. Doordat het stekje klein was, zitten er in de grond vaak weinig wortels. Om deze planten goed de winter door te laten komen, moeten ze minimaal tien cm dieper geplant worden dan de bovenkant van de pot zodat ze daar een goede kluit kunnen vormen.

Verder geldt voor vaste planten: knip ze niet af voor de winter. Dat is zowel voor de plant als voor de insecten beter.

Vaak heb ik papier te weinig om alles te vertellen. De volgende keer wil ik het over het onderhoud van heesters en bomen in de herfst hebben. ●